

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

**Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání**

1	Identifikační údaje o škole.....	3
1.1	Název ŠVP	3
1.2	Údaje o škole	3
1.3	Zřizovatel	3
1.4	Platnost dokumentu.....	3
2	Obecná charakteristika školy	4
2.1	Velikost školy.....	4
2.2	Lokalita školy	4
2.3	Charakter a specifika budovy	4
3	Podmínky vzdělávání.....	5
3.1	Věcné podmínky.....	5
3.2	Životospráva	5
3.3	Psychosociální podmínky	6
3.4	Organizace chodu	6
3.5	Řízení mateřské školy	7
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	7
3.7	Spoluúčast rodičů	8
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	8
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	9
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	9
4	Organizace vzdělávání	10
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	11
5.1	Zaměření školy	11
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	11
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	11
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	12
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	13
6	Vzdělávací obsah	14
6.1	Integrované bloky.....	14
6.1.1	Žijeme tu spolu.....	14
6.1.2	Na chvíli se zastavíme, sami sebe pochopíme	18
6.1.3	Kam nás nohy zavedou.....	23
6.1.4	Celý rok na cestě	28
6.1.5	Malý krůček taky stačí	33
6.1.6	Na skok do pohádky	37
7	Systém evaluace	42

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Krůček za krokem jdeme životem

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Olšany, okres Vyškov, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Olšany 66, Rousínov, 68301

KONTAKTY:

telefon: 517 374 194

e-mail: ms@olsany.org

webové stránky: www.msolsany.cz

REDIZO: 600125181

IČO: 70987645

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Kateřina Volfová

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Olšany

ADRESA ZŘIZOVATELE: Olšany 66, Rousínov 683 01

KONTAKTY:

telefon: 517 374 233

e-mail: obec@olsany.org

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2020 - 31. 8. 2023

VERZE ŠVP: 1

.....
ředitelka školy

Kateřina Volfová

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 48 dětí

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 7

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Mateřská škola se nachází v malé obci Olšany, která je obklopena lesy. V obci je také rybník, býčí farma a vícero stájí pro koně.

2.3 Charakter a specifika budovy

Mateřská škola se nachází ve dvojpodlažní budově obecního úřadu. V prizemí je šatna pro děti, šatna pro personál, kuchyně a kancelář pro vedoucí stravování a kancelář ředitelky školy. V prvním poschodí máme dvě třídy a přípravnu pro výdej jídel. Součástí třídy Jahůdek je koupelna pro děti a samostatná ložnice. Třída Borůvek má koupelnu přístupnou z chodby a jako ložnice je využívána třída. Součástí mateřské školy je i malá zahrada, která se připravuje na rekonstrukci.

Dopravní dostupnost školy:

Zastávka autobusu se nachází 50 m od mateřské školy.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Třída Borůvek je větší a prostornější s kapacitou 27 dětí. Třída Jahůdek je menší a členitější s kapacitou 21 dětí. V ložnici Jahůdek jsou dřevěná lehátka, v Borůvkách používáme lehátka plastová přenosná s příslušnými matracemi. Nábytek je výškově přizpůsobený dětem, hračky jsou uložené viditelně v otevřených policích. Hračky vybíráme s ohledem na věkové složení třídy a potřeby dětí, preferujeme ty, které podporují tvořivost a fantazii. Máme mnoho didaktických her a pomůcek, které často a rádi používáme. Vše pravidelně obměňujeme podle aktuálních požadavků a zájmů dětí. Hračky s podobným využitím jsou v policích uloženy u sebe a označeny barevným kódem. Děti tak přesně vědí, na které místo hračka patří. Ve třídě má každé dítě svoji přihrádku, kam si ukládá své výtvary a pracovní listy. Výtvary děti také průběžně vystavujeme v šatně a na chodbách školy. Přímo na mateřskou školu navazuje zahrada, která je velice malá, proto většinu času pobytu venku trávíme v lese. Obec nám umožnila pravidelný přístup do sálu v novém Kulturním domě, čehož využíváme pro sportovní aktivity. Vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Záměry:

Snížíme dětské židle i stolky, aby lépe odpovídaly výšce dětí.

Zrekonstruujeme zahradu - vytvoříme podmínky pro environmentální výchovu včetně venkovní učebny.

3.2 Životospráva

Mateřská škola má vlastní kuchyni. Snažíme se v dětech vybudovat kladný vztah k jídlu. Vedeme je k tomu, aby každé jídlo ochutnaly; mají samozřejmě možnost vybrat si z talíře, co jim chutná. Děti mají neomezený přístup k ovoci a zelenině a také ke slazeným a neslazeným nápojům. Ven chodíme za každého počasí. Pobyt venku trávíme nejčastěji v lese, kde mají děti dostatečnou možnost se proběhnout. Využíváme též zahradu a Kulturní dům. Po obědě všechny děti odpočívají na lehátku. Respektujeme individuální potřebu spánku - pokud děti neusnou, jsou jim nabídnuty klidové činnosti ve třídě.

Záměr:

Pro pobyt na školní zahradě je nutná její rekonstrukce, abychom ji mohli využívat i v rámci dopoledních činností.

3.3 Psychosociální podmínky

Děti se v naší mateřské škole cítí dobře a bezpečně, k personálu školy cítí důvěru. Navzájem se k sobě chováme slušně a s respektem. V měsíci září probíhá adaptační program. Rodiče mohou trávit s dětmi v mateřské škole celé dopoledne, pomáhají jim s orientací ve třídě, se začleňováním se do kolektivu a s orientací v rádu dne. Rodiče mají možnost poznat přístup a práci paní učitelky, což přispívá ke vzniku dobré spolupráce mezi rodiči a školou. Během prvních měsíců docházky si pak děti společně s učitelkami vytvoří pravidla soužití, která potom dodržují. Děti mají také možnost spolurozhodovat o průběhu dne.

Vzdělávací nabídka je pestrá a přizpůsobená věku dětí a jejich aktuálnímu zájmu. Děti mají dostatek času na spontánní hru. Samy si mohou volit, čemu se budou věnovat, kdy a zda se zapojí do nabízených činností a jakým způsobem budou postupovat (pokud je to možné). Všechny děti mají možnost se realizovat podle svých individuálních potřeb. Dbáme na to, aby měly na vše potřebné dostatek času.

Učitelka působí jako průvodce dětí. Nechává je, aby zkoumaly možnosti, hledaly cesty, udělaly chybu. Nenásilnou formou je podporuje při jejich činnostech, naslouchá jím, je empatická a nabízí jim pomocnou ruku, pokud to potřebují. Poskytuje jím konkrétní a pozitivní zpětnou vazbu. Učitelka sleduje každodenní dění a chování dětí ve třídě, řeší společně s dětmi vzniklé konfliktní situace. Klademe důraz na vzájemnou domluvu, vysvětlení i pomoc. Při komunikaci používáme jednoduché a jasné pokyny.

Záměry:

Zaměříme se na individualizaci, aby se stala častější součástí plánovaných činností.

Dáme dětem více prostoru a času při společném řešení konfliktních situací.

3.4 Organizace chodu

Každá třída má svůj stálý režim dne, který lze přizpůsobit aktuálnímu dění (viz Příloha 1).

Paní učitelky ve třídě se nemění, děti s nimi projdou postupně celou předškolní docházku. Počet dětí ve třídě nepřekračuje stanovenou hranici. Třídy se spojují pouze ráno a odpoledne (viz denní režim).

Součástí denního programu je pravidelné cvičení - každý den krátké rozvíčky a protažení ve třídě, jednou týdně využíváme prostory Kulturního domu, kde mají děti možnost maximálního pohybového využití. Při cvičení využíváme různé pomůcky (overbally, velké míče, relaxační míčky, tyče, obruče, překážky, stuhy atd.), zakoupili jsme také nové žíněnky a těžká lana.

Záměr:

Do Kulturního domu chceme pořídit lepší vybavení pro sportovní aktivity (trampolína, překážky, síť apod.), jakmile vyřešíme možnost jejich uskladnění.

3.5 Řízení mateřské školy

Každý zaměstnanec mateřské školy zná své kompetence, povinnosti a práva. Informace mezi zaměstnanci jsou předávány ústně a také na nástěnce v šatně zaměstnanců. Každý měsíc si také předáváme poznatky a zkušenosti na neformálních schůzkách, kromě toho máme pravidelné pedagogické porady. Informace pro veřejnost vyvěšujeme na web školy, důležitá sdělení pro rodiče dáváme na nástěnku v šatně dětí a zasíláme hromadným emailem. Na chodbě školy je umístěna nástěnka, kde se rodiče dozvídají, jakým tématem se jednotlivé třídy aktuálně zabývají (rodiče vybízíme ke spolupráci), připravujeme i společné akce pro rodiče s dětmi.

Ředitelka respektuje názory a náměty svých spolupracovníků, poskytuje jim dostatečný prostor pro seberealizaci. Svou energií, pílí a vlastním příkladem motivuje ostatní zaměstnance. Provádí kontrolu a hodnocení jejich práce, spravedlivě oceňuje jejich výsledky. Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem (zapojujeme se do kulturních akcí, slavností obce, vítání občánků apod.), ZŠ a MŠ Habrovany (společná divadelní představení, sportovní aktivity). Spolupracujeme také s obecními spolkami (např. TK Wild Horse, SK Olšany, SDH, Rybářský spolek Haltýř, včelaři). Jedenkrát ročně zveme klinického logopeda a pravidelně jezdíme na plavání do Aquaparku Vyškov.

Záměr:

Ředitelka zkvalitní hospitační činnost.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Máme čtyři pedagogické pracovníky. Tři mají předepsanou odbornou kvalifikaci, čtvrtý si doplňuje potřebné vzdělání. V každé třídě jsou dva stálí pedagogičtí pracovníci, kteří se střídají ve dvousměnném provozu. Jejich služby jsou organizovány tak, aby se v co největší možné míře překrývali. Ředitelka vytváří podmínky pro další systematické vzdělávání pracovníků - absolvují různé kurzy, semináře a školení, studují odborné časopisy a literaturu.

Máme vlastní kuchyni, kde pracuje paní kuchařka a vedoucí stravování, která je zároveň pomocná síla v kuchyni. Úklid budovy zajišťuje paní školnice.

Záměr:

Na základě hodnocení a sebereflexe pedagogů bude ředitelka vyhledávat adekvátní další vzdělávání.

Na základě podnětů nepedagogických pracovníků jim ředitelka zajistí lepší materiální zázemí pro jejich práci.

3.7 Spoluúčast rodičů

Mezi zaměstnanci školy a rodiče panuje oboustranná důvěra a otevřenosť, vzájemný respekt a ochota spolupracovat. Snažíme se blíže poznat a pochopit rodinné zázemí dítěte a respektovat odlišnosti jednotlivých rodin. Záležitosti dětí řešíme s rodiči individuálně (ne mezi dveřmi), každý měsíc nabízíme rodičům konzultační hodiny. V případě nutnosti řešíme situaci hned. Ochotně poskytujeme rodičům podporu, radu nebo pomoc při výchově a vzdělávání jejich dětí, pokud o to mají zájem. Jsme si vědomi, že pracujeme s důvěrnými informacemi, zachováváme mlčenlivost.

Pravidelně dvakrát ročně pořádáme akce pro rodiče s dětmi (Drakiáda, Dětský den), do kterých se rodiče aktivně zapojují (např. příprava občerstvení, výzdoba, výroba pomůcek).

Záměr:

Zapojíme rodiče více do běžného chodu mateřské školy (besedy o povolání, zajímavé návštěvy, průběžné společné aktivity).

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola nemá bezbariérový přístup - vzhledem k prostorovému uspořádání budovy není ani možno jej vybudovat.

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami budou poskytnuta podpůrná opatření dle doporučení školského poradenského zařízení - úprava podmínek vzdělávání, personální podpora, pořízení kompenzačních a didaktických pomůcek dle možnosti školy, sestavení individuálního vzdělávacího plánu.

Rodině bude poskytnuta poradenská pomoc školy.

Záměr:

Absolvujeme adekvátní školení nebo semináře zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí se SVP.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím materiálů, knih a didaktických pomůcek, nadstandardními hudebními nástroji a výtvarnými pomůckami. Vzdělávání dětí s různým druhem nadání probíhá individuálně v době překryvu pedagogů, při skupinové práci umožňuje učitelka dítěti práci s náročnějším zadáním. Vytváříme pro děti různé didaktické pomůcky, kterými rozvíjíme jejich kognitivní schopnosti a kritické myšlení. Intenzivněji spolupracujeme s rodinou dítěte a v případě potřeby konzultujeme s odborníky ze školského poradenského zařízení.

Záměr:

Zaměřit se na důkladnější přípravu materiálů pro děti s matematickým a jazykovým nadáním.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V mateřské škole je pro dvouleté děti chůva, která se stará o vše, co děti potřebují.

Ve třídě mají zřízen koutek, kde jsou umístěny hračky vhodné pro dvouleté děti (lepurela, knížky, didaktické hračky, sedací vaky apod.). Poličky i hračky jsou označeny barevným kódem, který dětem usnadňuje uklizení hraček. V koutku si mohou také odpočinout, pokud to v průběhu dne potřebují.

Při řízené činnosti se mohou děti zapojit. Jestliže mají svoji hru, chůva se jim individuálně věnuje. Dbáme na to, aby měly dostatek času na svoji hru i činnost, kterou si vyberou, stejně tak při jídle. Mají svůj stolček a židlíčky ve vhodné velikosti. Na židlíčce mají nalepenou svoji značku, což jim dodává jistotu, že mají své stálé místo. Chůva jim pomáhá při jídle (v případě potřeby je dokrmuje), se sebeobsluhou a pomáhá jim vytvářet hygienické návyky.

Pokud děti používají pleny, jsou uloženy ve skříni na chodbě. Na použité pleny je v umývárně odpadkový koš. Použité pleny si rodiče odnášejí domů.

Záměr:

Vytváříme dětem dostatečný prostor pro pohyb ve třídě.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

V mateřské škole jsou dvě heterogenní třídy. Třída 1 má kapacitu 27 dětí, koupelnu na chodbě a děti odpočívají přímo ve třídě. Třída 2 má kapacitu 21 dětí, přímo k ní přiléhá koupelna a samostatná ložnice.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Děti rozdělujeme do tříd tak, aby třídy byly věkově vyvážené. Při zařazování sourozenců respektujeme názor rodičů.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Souběžné působení dvou učitelů v jedné třídě využíváme k individuální práci s dětmi, logopedickým cvičením, hře na flétnu, diagnostice dětí a pobytu venku.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Kritéria pro přijímání děti do mateřské školy vyvěšuje ředitelka školy na webové stránky nejpozději měsíc před zápisem do MŠ.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Pokud si rodiče vyberou pro dítě formu individuálního vzdělávání, musí tuto skutečnost podle § 34b školského zákona oznámit ředitelce školy písemně tři měsíce před začátkem školního roku. Ředitelka rodičům doporučí oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno (Desatero pro rodiče) a oznámí jim povinnost dostavit se k ověření znalostí dítěte 3. až 4. měsíc od začátku školního roku.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

V naší mateřské škole vytváříme prostředí, ze kterého vychází pohoda, radost a dobrá nálada. Chceme, aby se každé dítě cítilo jedinečné a přijímané. Respektujeme děti takové, jaké jsou, a zároveň jim ukazujeme hodnotu každého z nás. Uvědomujeme si, že vše, co dítě prožívá a poznává, zůstává v jeho maličké duši a ovlivňuje celý jeho další život.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Dlouhodobým cílem vzdělávacího programu je připravit dítě všeestranně na přechod do 1. třídy základní školy i pro další život. Zaměřujeme se zejména na dvě, podle nás, stěžejní oblasti:

1. Vztah k prostředí, ve kterém žijeme. I vzhledem k poloze naší MŠ vedeme děti, aby měly respekt k přírodě, vážily si jí a dokázaly být její součástí. Učíme se o ni pečovat a šetrně využívat její zdroje. Uvědomujeme si, že každý z nás je součástí většího celku (ať už je to rodina, školka, obec nebo planeta) a na každém z nás záleží, jak se nám tu bude společně žít.

2. Vztah k lidem, kteří nás obklopují. Každý člověk, pokud má být v životě spokojený, potřebuje se naučit vycházet s ostatním lidmi. Učíme děti poznat sebe sama a naslouchat i druhým. Vedeme je k empatii, k tomu, aby si všímaly, co se kolem nich děje, a uměly nabídnout pomoc. Klademe důraz na vzájemnou komunikaci. Chceme, aby děti uměly vyjádřit bez obav svůj názor, své pocity a také dokázaly odmítnout, co se jim nelíbí. Stejně tak je důležité umět přijmout názor druhého, domluvit se s ním nebo nabídnout kompromis.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

V průběhu dne zařazujeme činnosti řízené i částečně řízené. Podle potřeby se děti mohou věnovat i spontánní činnosti.

Řízené činnosti používáme v ranním kroužku, kterého se účastní všechny děti. Je to každodenní ranní rituál, kdy se společně přivítáme, pozdravíme, zapíváme si, procvičíme si prstíky i pusinky.

Děti mohou sdělit své zážitky, pocity a cokoliv, co je pro ně důležité. Také si řekneme, co nás tento den čeká.

Částečně řízené činnosti máme formou nabídky, která je různorodá podle Gardnerovy teorie inteligence (viz Příloha 2).

Individuální činnosti zařazujeme zejména v době překrývání učitelek. Jedná se například o logopedickou prevenci, přípravu předškoláků, individuální plány vzdělávání nebo o podporu nejmenších dětí.

Metody vzdělávání:

V předškolním vzdělávání je důležité nepředávat hotové poznatky či informace, ale nechat děti všechno si vyzkoušet a prožít. A proto využíváme metodu prožitkového učení, která má tři fáze. Nejprve dětem nastíníme, jakému problému se budeme věnovat, co budeme zkoumat (tzv. fáze evokace). Následně děti v nabídce činností mohou všechno vyzkoušet, osahat, zahrát si na to (tzv. vlastní učení). Třetí fází je reflexe, kde děti samy vzpomínají, co si vyzkoušely, co se dozvěděly a co je zaujalo. Tímto způsobem postupně získávají ucelenější pohled na svět kolem sebe, na to, co je obklopuje, a jak to všechno funguje (tzv. teorie konstruktivismu).

Děti samozřejmě nejvíce zajímá to, co se právě kolem nich děje. Proto velmi často využíváme tzv. situační učení - navazujeme na to, co se dětem stalo, co zažily a co je právě zajímá. Vycházíme nejen ze změn v přírodě, která nás obklopuje, ale také z života obce či událostí v rodinách dětí.

V heterogenních třídách využíváme také toho, že se děti nejlépe učí od sebe navzájem. Chystáme proto činnosti tak, aby si děti při nich pomáhaly a spolupracovaly. Jde o tzv. kooperativní učení, během něhož se rozvíjí také sociální dovednosti a prosociální chování. Záleží vždy na složení třídy a věku dětí - tento typ učení se daří spíše se staršími dětmi.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Na základě diagnostiky dítěte si vypracujeme Plán pedagogické podpory (PLPP), kde se zaměříme na problematické oblasti dítěte. Stanovíme v něm metody, jak budeme s dítětem pracovat, jak často, jaké materiály a pomůcky budeme používat. Po třech měsících vyhodnotíme výsledky a případně plán upravíme na další období.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Individuální vzdělávací plán (IVP) vypracujeme na základě zprávy z vyšetření v PPP. Tato zpráva obsahuje zjištění, ve kterých oblastech potřebuje dítě podpořit, dále přidělená podpůrná opatření a také praktické rady, jak s dítětem dále pracovat. Po stanovené době IVP vyhodnotíme a konzultujeme s PPP další postup.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Nabídku činností přizpůsobujeme schopnostem dvouletých dětí. Složitější činnosti plánujeme na den, kdy se obě učitelky mohou plně věnovat dětem. Dvouleté děti provází při činnostech chůva nebo jedna z učitelek, pobízíme je, aby se s námi účastnily také řízených činností.

Vždy dbáme na zajištění biologických a emocionálních potřeb dětí.

REŽIM DNE V MATERŠKÉ ŠKOLE OLŠANY

6.30

příchod dětí do třídy **Jahůdek**, hry a zájmové činnosti, spontánní hra, individuální práce, nabídka pitného režimu – nápoje slazené i neslazené

7.30

děti se rozchází do svých tříd

8.00-9. 45

komunikativní kroužek,
seznámení dětí s nabídkou činností, logopedická chvilka,
prstová cvičení, nabídka zeleniny/ovoce
průběžná práce s nabídkou činností dle individuálních
potřeb dětí, spontánní hra, pohybové a hudební aktivity,
příprava předškoláků na školu

8.45-9.15

průběžná svačina

9.45-10.00

hygiena a příprava na pobyt venku, WC, pitný režim, oblékání

10.00-11.45

pobyt venku

11.45-12.30

převlékání, hygiena, oběd

12.30-14.15

poslech pohádky, odpočinek,
respektování individuálních potřeb spánku, děti se sníženou
potřebou spánku individuální práce, nabídka činností

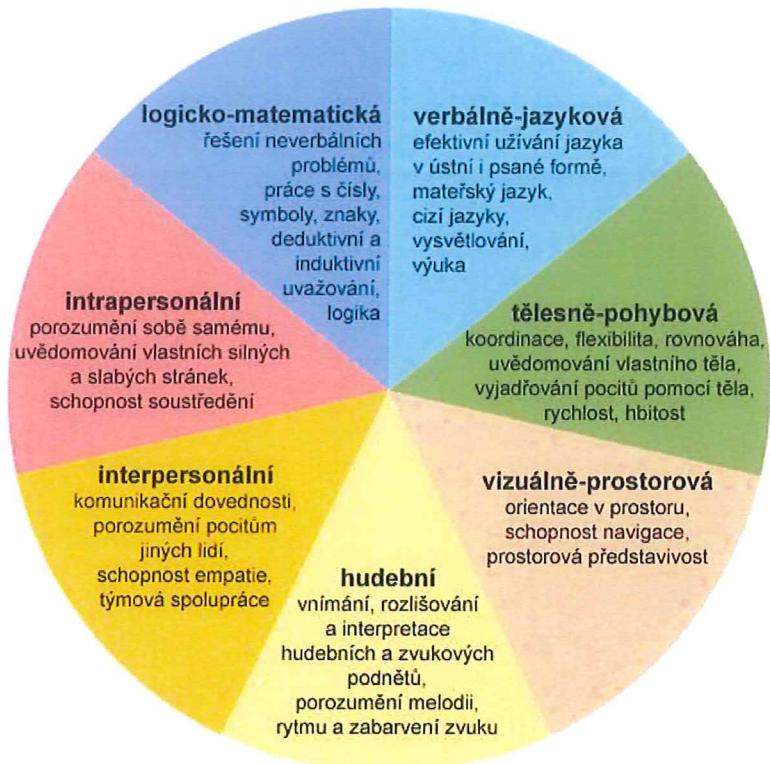
14.15-14.45

průběžná svačina, ovoce/zelenina

15.00-16.00

sloučení tříd do **Jahůdek**, zájmové činnosti dětí, spontánní hra,
individuální práce, při vhodném počasí pobyt na školní
zahradě, průběžný odchod dětí domů

Schéma teorie mnohonásobné inteligence

Zdroj: <http://deti.mensa.cz>

